

XIV. HET KALHUIS.

Het kalhuis bestaat niet meer, doch velen onzer hebben het nog gezien die kleine loods of abri, van ruwe planken - meestal afval van gesloopte bommetjes - gemaakt, daar staande tegen het terras van Zeerust boven op de Kerkwerf. Dat was de sociëteit van de oude visschers, die er op alle tijden van den dag op hun klompjes en een pijpje in den mond, hun praatje kwamen houden over het verleden, maar ook tegelijk hun nog verziende oogen af en aan naar zee richtten om waar te nemen of er ook een schuit in 't zicht was om te landen met schol en tarbot; of er ook overloopers - haringvisschers - voorbij voeren op weg naar Vlaardingen. En merkwaardig, hoe ze meestal die schepen wisten te herkennen, al waren de vaartuigen nog ver, zeer ver van den wal. Daar in dat praathuisje - Arnold Ising noemde het " 't klaphuisje" - vond men het centraal-kantoor, waar het jongste Scheveningsche nieuws stuk voor stuk werd gebracht, om na een paar uren over geheel Scheveningen te worden verspreid. Daar sprak men het Scheveningsch, zoo zuiver als twee, drie eeuwen geleden, totaal onverstaanbaar voor den Hagenaar.

Maar het getimmerte is verdwenen; het kalhuis was een sta in den weg geworden en niet "netjes" genoeg voor onzen tijd. (red: eind 19e eeuw)

De Scheveningers van voorheen hinderde dat kalhuis in 't geheel niet; integendeel het werd beschouwd, als behoorende bij het visscherij bedrijf en zelfs de kerk schaamde zich niet er het patronaat van te bezitten. Ja voor rekening van de kerk werd het kalhuis onderhouden; de grond, waarop het stond, behoorde aan de kerk, en..... hij is nog haar eigendom.

De Scheveningsche predikant Petrus Faassen de Heer had in het jaar 1806 een poging aangewend om den band tusschen de kerk en het kalhuis los te maken, maar zonder succes. Hij schreef aan het Gemeentebestuur van Den Haag: "Maar daar staat een zoogenaamd kalhuis aan het strand, daar veel gemeen volk in zit of visschers; dat heeft over eenige jaren veel geld gekost en in 't verloopende jaar weder Fl. 120.- tot reparatie; de kerk staat immers niet het minste in betrekking met zulk een verblijf of praathuis op het strand en dat zouden de visschers onderhouden, maar neen, zeggen zij, het is een oud gebruik."

Toen 'n 25-tal jaren geleden het hotel "Zeerust" werd verbouwd en het terras vernieuwd, kwam de kerk zich er tegen verzetten dat die grond door "Zeerust" zou worden in beslag genomen; een transactie kwam niet tot stand, en alsnu werd het eigendom van de kerk door "Zeerust" overweld, hetgeen geoorloofd scheen.

Wanneer het eerste kalhuis is gebouwd, daarin zullen wij ons maar niet verdiepen. Het zal den lezer zeker wel opvallen op hoevele platen, dateerende van eeuwen herwaarts, welke in dit boek te vinden zijn, het kalhuis staat te prijken, altijd, in een en denzelfden vorm.

Dat de kerk met dit kalhuis den rustenden visschersman wilde gerieven, moet gedeeltelijk beschouwd worden als een wederdienst; want de kerk gebruikte op haar beurt den oud-zeeman voor het luiden van de klok; dat was zoo iets als een recht van de kerk.

De Geschiedenis van Scheveningen door J.C. Vermaas